

ویژه نامه تحلیلی / مرداد ۱۳۹۵

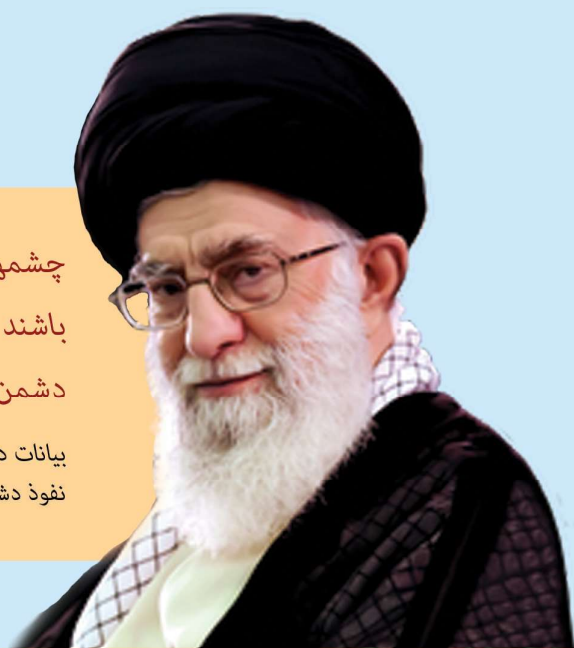
توطئه‌ای علیه مقاومت

FATF

- عدم شفافیت تعهدات ایران در تفاهم نامه با «FATF»
- آمریکایی خواهد ایران را به پولشویی متهم کند
- گروه کاری اقدام مالی «FATF» چیست؟
- استانداردهای آمریکایی «FATF»
- تحریم داخلی علیه مقاومت
- برجام و «FATF»

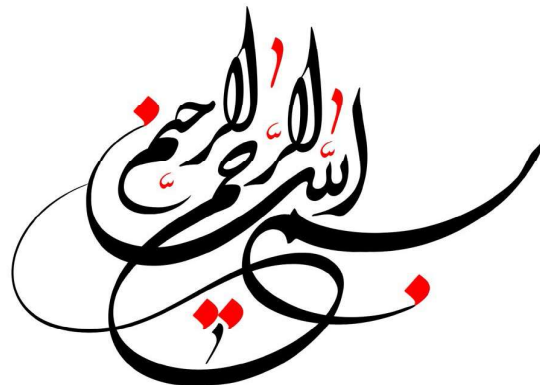
چشمهای بینای مسئولین اقتصادی بایستی باز باشد و مواظب باشند که (دشمنان) نفوذ اقتصادی پیدا نکنند؛ چون نفوذ دشمن پایه‌ی اقتصاد محکم را متزلزل می‌کند.

بیانات در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
نفوذ دشمن/ ۱۳۹۴

فهرست

مقدمه	۲
گروه کاری اقدام مالی (FATF) چیست؟	۴
ساختار گروه «FATF»	۵
اعضا و نهادهای همکار با «FATF»	۶
استانداردهای آمریکایی «FATF»	۷
بلایی که تحریمهای مرتبط با پولشویی بر سر بانکها می‌آورد	۱۰
آمریکا می‌خواهد ایران را به پولشویی متهم کند	۱۱
گروه «FATF» و سازمان ملل	۱۲
«FATF» و جمهوری اسلامی ایران	۱۳
برجام و «FATF»	۱۶
عدم شفافیت تعهدات ایران در تفاهم‌نامه «FATF» با	۱۹
توضیحات مبهم بانک مرکزی	۲۱
عدم فهم دقیق مدیران از پولشویی و کارگروه اقدام مالی «FATF»	۲۴
تعریف متفاوت ایران و «FATF» از تروریسم	۲۵
افتادن در دام همکاری با کشورها و نهادهای بین‌المللی	۲۶
تحریم داخلی علیه مقاومت	۲۷

توطئه‌ای علیه مقاومت

ویژه نامه تحلیلی

دفتر اول / مرداد ۱۳۹۵

خبرگزاری تسنیم
TASNIMNEWS.COM

FINANCIAL ACTION TASK FORCE

مقدمه

مختلف مالی دارد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ریشه مشکلات تبادلات بانکی در دوران «پسا برجام» را در محدودیتهای اعمال شده توسط FATF می‌داند. برخی از کارشناسان اقتصادی دولت معتقدند «برجام» صرفاً یک پوسته سیاسی است که برای رسیدن به مغز (هدف) اقتصادی آن، مقدمات و زمینه‌سازیهایی لازم دارد که یکی از این زمینه‌ها پذیرش تعهدات FATF است. گروه FATF، ۲۴ ژوئن ۲۰۱۶ با صدور بیانیه‌ای در جلسه دوره‌ای خود در بوسان کره جنوبی تمام اقدامات مقابله‌ای قبلی ضد نظام پولی و مالی ایران را به مدت یک سال تعلیق و در بیانیه خود اعلام کرد: «به دلیل آنکه ایران در سطوح سیاسی بالا تعهد کرده است طرحی را با عنوان برنامه اقدام یا Action plan اجرایی کند، به صورت موقت و برای ۱۲ ماه از لیست اقدامات متقابل (لیست سیاه) خارج می‌شود». گفتنی است طرح «برنامه اقدام» حتی برای کارشناسان و ناظران داخلی شفاف نیست. قرار است FATF در این دوره یک‌ساله، اقدامات ایران برای اجرایی کردن «تفاهم‌نامه» را رصد کرده و در پایان برای گام‌های بعدی تصمیم‌گیری کند بنابراین ایران همچنان در لیست کشورهای

گروه کاری اقدام مالی (FATF) از سال ۱۹۸۹ و زیر نظر گروه هفت کشور صنعتی (G۷) ایجاد شد. این گروه، به عنوان یک سیاست‌گذار پرنفوذ در حوزه مبارزه با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم، دستورالعمل ارائه می‌کند. FATF، ایران را در فهرست دولتهای «غیرهمکار» و «مناطق پرخطر» از نظر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم قرار داده است. از این رو بانکها و مؤسسات اعتباری دنیا در ارتباط با شرکتهای ایرانی بسیار احتیاط کرده و اغلب از همکاری سر باز می‌زنند. ریشه این عدم تبادلات مالی با جمهوری اسلامی ایران در وزارت خزانه‌داری امریکا است. به عنوان مثال کشور عربستان که حامی مالی داعش است، در لیست سیاه گروه FATF قرار ندارد و با بانکهای جهانی تبادلات

- دسترسی به اطلاعات تراکنشهای مالی نظام بانکی ایران
- خطر همکاری اطلاعاتی و قضایی نظام بانکی ایران با FATF
- اعمال محدودیت در حمایت از محور مقاومت

امریکایی ها با اتهامزنی‌هایی علیه ایران مبنی بر «حمایتهای ایران از تروریسم»، «محدودیت در برنامه‌های دفاعی و موشکی ایران» و ... همواره تلاش داشته‌اند تا جمهوری اسلامی را در افکار عمومی به انزوا کشیده و در برابر خواسته‌های خود تسلیم نمایند و این بار با طراحی مودیان‌های، با محوریت FATF در قالب تفاهم‌نامه مبهمی با عنوان «Action plan» و تعلیق موقت ایران از لیست سیاه خود، به ازای اعطای امتیازات نامشخص از طرف مسئولان اقتصادی دولت سعی در اجرای برنامه‌ای دارند که می‌توان از آن به عنوان «توطئه‌ای علیه مقاومت» یاد کرد.

«غیرهمکار» باقی می‌ماند و در عین حال این «تفاهم‌نامه مبهم» به منزله زمینه‌سازی برای پذیرش تعهداتی است که روابط محرمانه مالی ایران را تحت نظارت سازمانهای بین‌المللی قرار می‌دهد و تبعات فراوانی برای ایران به دنبال دارد در ذیل به مواردی از آن اشاره می‌شود:

- تحریم شخصیتهای ایرانی که در لیست سیاه وزارت خزانه‌داری امریکا هستند در بانکهای داخلی ایران
- نفوذ اطلاعاتی در سیستمهای مالی ایران

گروه کاری اقدام مالی (FATF) چیست؟

- شناسایی ریسکها، تدوین خط‌مشیها و انجام هماهنگیهای لازم در سطح ملی
- رسیدگی قضایی به جرائم پولشویی، تأمین مالی تروریسم و تأمین مالی اشاعه سلاحهای کشتار جمعی
- اتخاذ تدابیر پیشگیرانه برای بخش مالی و سایر بخشهای تعیین شده؛
- اعطای اختیارات و مسئولیتها به مراجع ذیصلاح (مانند نهادهای نظارتی، مراجع اعمال قانون و مراکز انجام تحقیقات درباره جرائم) و سایر اقدامات سازمان یافته
- افزایش شفافیت
- تسهیل همکاریهای بین‌المللی.

اجلاسهای این گروه، معمولاً سه بار در سال تشکیل می‌شود که در آنها وضعیت کشورها از نظر میزان انطباق با استانداردهای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم بررسی و در پایان، نظرها و تصمیمهای اعضا در قالب بیانیه‌های پایانی آن منتشر می‌شود. بخشی از بیانیه‌های این جلسات، به بررسی و اظهارنظر درباره وضعیت اجرای استانداردهای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در کشورهای مختلف اختصاص دارد که در آن، اسامی کشورها در گستره‌ای از کشورهای غیر همکاری که باید در خصوص آنها اقدامهای متقابل اتخاذ کرد تا کشورهای دارای نارسایی‌های جدی و استراتژیک و کشورهایی با وضعیت سفید، قرار می‌گیرند.

انجام شدن اقدامات متقابل علیه یک کشور - که تا پیش از بیانیه اخیر (۴ تیر ماه ۹۵) در مورد ایران نیز به کار می‌رفت - به معنای اتخاذ موضع تنبیهی، تحریمی و قطع روابط کاری بین نهادهای مالی کشورها با نهادهای مالی کشوری است که تحت تحریم قرار دارد. (شناسه خبری ۱۱۱۶۲۸۱ سرویس خبری: سیاسی)

«گروه کاری اقدام مالی» به زبان لاتین Financial Action Task Force که با عبارت اختصاری FATF شناخته می‌شود، یک نهاد بین‌المللی است که در سال ۱۹۸۹ و توسط وزرای کشورهای عضو آن پایه‌گذاری شده است. هدف این نهاد - که در حال حاضر حدود ۱۹۸ کشور به صورت مستقیم یا از طریق گروه‌های منطقه‌ای در آن عضویت دارند یا توصیه‌های این نهاد را به اجرا درآورده‌اند - تدوین استانداردها و ارتقای شیوه اجرای مؤثر اقدامات قانونی، مقرراتی و عملیاتی در موارد مرتبط با مبارزه با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و دیگر تهدیداتی است که قابلیت اعتماد به نظام مالی بین‌المللی را تهدید می‌کند. از این رو گروه مذکور یک مجموعه سیاست‌گذار است که توصیه‌های آن در فضای بین‌المللی از مقبولیت فراوانی برخوردار است.

توصیه‌های چهل‌گانه این گروه که آخرین بار در فوریه ۲۰۱۲ میلادی مورد بازنگری قرار گرفت، مهمترین استانداردهای مالی در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم به حساب می‌آید.

توصیه‌های گروه ویژه، تدابیری را مقرر می‌کنند که به موجب آنها، کشورها باید حسب مورد، اقدامات زیر را انجام دهند:

ساختار گروه «FATF»

به مرور زمان فعالیتهای این گروه گسترده تر شد و در نتیجه در سال ۲۰۱۲ مقابله با تأمین مالی فعالیتهای اشاعه‌ای نیز به مأموریت این گروه اضافه شد و در همین سال، آخرین ویرایش توصیه‌های خود را برای مقابله با جرائم مالی (تأمین مالی تروریسم، تأمین مالی فعالیتهای اشاعه‌ای، پولشویی و ...) منتشر کرد. عنوان این توصیه‌نامه «استانداردهای بین‌المللی در مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و اشاعه‌گری» است.

این گروه میزان پیشرفت کشورهای عضو در زمینه پیاده‌سازی توصیه‌ها را رصد می‌کند و روند اجرای توصیه‌ها در سطح جهان را نیز دنبال می‌کند. بر اساس همین رصد و نظارت، کشورها را به سه دسته تقسیم می‌کند:

- کشورهایی که کاملاً بر توصیه‌ها منطبق‌اند. (کشورهای توسعه یافته)
  - کشورهایی که در حال پیشرفت و تطبیق با استانداردها هستند.
  - کشورهایی که با FATF همکاری نداشته و دارای خطر پولشویی و تأمین مالی تروریسم‌اند. این کشورها نیز دو گروه‌اند؛ الف) کشورهایی که علیه آنها «اقدام متقابل» انجام نمی‌شود. ب) کشورهایی که علاوه بر بودن در لیست سیاه علیه‌شان اقدام متقابل نیز صورت می‌گیرد.
- (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۱ سرویس: سیاسی)

گروه اقدام مالی یک مجموعه سیاست‌گذار است که کارشناسان حقوقی، مالی و ضابطان قانون را کنار هم قرار می‌دهد تا در قوانین و مقررات کشورها اصلاحات لازم پدید آید. در حال حاضر، ۳۳ حوزه قضایی در کشورهای مختلف و دو سازمان منطقه‌ای، عضو گروه اقدام مالی هستند.

این ۳۵ عضو، هسته تلاشهای جهانی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را تشکیل می‌دهند. همچنین ۲۷ سازمان بین‌المللی و منطقه‌ای به‌عنوان اعضای وابسته و ناظر با «گروه اقدام مالی» همکاری می‌کنند این سازمانها حق رأی ندارند، اما در جلسات و گروه‌های کاری به‌طور کامل شرکت می‌کنند. (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۰ سرویس: سیاسی)

در سال ۲۰۰۳ گروه ویژه اقدام مالی، گستره توصیه‌های خود را اصلاح کرد و حرفه‌ها، کسب و کارهای غیرمالی را نیز در بر گرفت. کسب و کارهایی از قبیل: کازینوها، تاجران سنگ و فلزات گران‌بها، و کلا و دفترداران رسمی.

اعضا و نهادهای همکار با «FATF»

در سالهای ۱۹۹۱ و ۱۹۹۲ اعضای اصلی گروه از ۱۶ به ۲۸ رسید و در سال ۲۰۰۰ این تعداد به ۳۱ کشور افزایش یافت. اکنون این گروه ۳۷ عضو دارد و ۳۵ کشور و ۲ نهاد منطقه‌ای اعضای گروه هستند.

اعضای ناظر: عربستان و رژیم صهیونیستی در هر منطقه جغرافیایی این گروه یک گروه وابسته دارد که با نامهای متفاوت فعالیت می‌کنند که گروه آسیا و اقیانوسیه مبارزه با پولشویی، گروه ویژه مالی کارائیب و .. از اعضای وابسته آن هستند.

برخی از سازمانها از جمله بانک توسعه‌ای آفریقا و بانک توسعه آسیا به‌عنوان سازمانهای ناظر گروه با این گروه همکاری می‌کنند. (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۱ سرویس: سیاسی)

کشورهای عضو عبارت‌اند از: آرژانتین، استرالیا، اتریش، بلژیک، برزیل، کانادا، چین، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، هنگ‌کنگ، ایسلند، هند، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، جمهوری کره، لوکزامبورگ، مالزی، مکزیک، هلند، زلاندنو، نروژ، پرتغال، روسیه، سنگاپور، آفریقای جنوبی،

استانداردهای امریکایی «FATF»

USA PATRIOT ACT

متخاصم با امریکا سابقه ای طولانی دارد. بر اساس اسنادی که اسنودن افشا کرد، آژانس امنیت ملی امریکا سالها با هک کردن سامانه سوئیفت اقدام به رصد اطلاعات تراکنش مالی کشورهای گوناگون از جمله ایران می کرده است. باین حال امریکاییها تلاش کرده اند تا معیارهای خود را برای شفافیت اطلاعات مالی به تمام دنیا تحمیل کنند و در طول ۳۰ سال گذشته نه تنها ابزارهای قانونی برای تحت فشار قرار دادن کشورهای مستقل با این حربه توسعه یافته، بلکه تشکیلات جدیدی نیز در سطح جهانی با عنوان «گروه اقدام مالی» برپا شده است. نکته اصلی این است که تمام دستورالعملهای «گروه اقدام مالی» منطبق بر قوانین شفافیت مالی وزارت خزانه داری امریکاست. در حقیقت وزارت خزانه داری امریکا قوانین «گروه اقدام مالی» را تنظیم می کند و در صورت تخطی از آن، تنها ضمانت اجرایی آن قوانین تحریمی امریکا در حوزه پولشویی است.

• اصلی ترین ابزار امریکا برای تحمیل قوانین مرتبط با شفافیت تراکنشهای بانکی «گروه اقدام مالی» چیست؟

در پاسخ به این سؤال باید به این نکته اشاره کرد که تاکنون کمتر به تحریمهای مرتبط با حوزه پولشویی در رسانهها پرداخته شده است، چرا که تاکنون اصلی ترین مسیر تحریمها به ویژه درباره ایران، قوانین مستقلی است که در کنگره و سنای امریکا تصویب شده است.

به علت گسترده شدن شبکه بانکداری جهانی و قدرت دلار در مبادلات بانکی، پولشویی و بحثهای قانونی مرتبط با آن تبدیل به یک ابزار سیاسی برای هدف قرار دادن رقبای سیاسی امریکا در جهان شده است.

بر اساس تحقیقات کمیسیون تاور در کنگره ایالات متحده امریکا، سازمان جاسوسی این کشور (CIA) برای تأمین هزینه شبه نظامیان «کنترا» در نیکاراگوئه، به وسیله پیمانکاران صهیونیستی به فروش سلاح در سطح جهان اقدام می کرد. در نهایت درآمدهای حاصل از آن به اسلحه و تجهیزات انفرادی تبدیل می شد. افشا شدن این ماجرا می توانست ریگان را نیز به سرنوشت نیکسون دچار کند. اما این مسئله در پناه جنگ سرد و نبرد با امپراتوری «شر»، تنها با برکناری چند مقام امنیت ملی خاتمه یافت.

در پرونده امریکاییها تلاش برای دستیابی به اطلاعات مالی و بانکی سایر کشورها جهت ایجاد نوعی احاطه اطلاعاتی و در صورت لزوم استفاده از فشارهای اقتصادی برای محدود کردن توان مالی کشورهای

خزانه‌داری آمریکا اختیار داده‌شده بانکها و سایر مؤسسات مالی داخلی را به کنترل، حفظ سوابق و گزارش حسابهای بانکی با موجودی یا انتقالات و گردش مالی بالا، انتقال ارز و مشکوک به پولشویی ملزم نماید. این مقررات به نحوی تدوین شده که مؤسسات مالی کشورهای دیگر نیز عملاً موظفند در روابط و معاملات خود با مؤسسات امریکایی این الزامات را رعایت نموده و تعهداتی را در رابطه با کنترل عملیات مالی مشتریان خود بپذیرند که به معنای گردآوری، نگهداری و پردازش اطلاعات مالی و سوابق بانکی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین مصادیق اطلاعات شخصی است. به‌عبارت‌دیگر، در آمریکا، بر اساس مقررات وضع‌شده طبق قانون میهن‌پرستی، شرکت‌های فعال در زمینه امور مالی ملزم شده‌اند تا گزارش‌های مشکوک مشتریان خود را تهیه و به دولت اعلام کنند.

بند ۳۱۳ قانون میهن‌پرستی آمریکا، این اختیار را به وزارت خزانه‌داری آمریکا می‌دهد تا عملاً نسبت به تحریم هر بانک خارجی که نسبت به تأمین مالی فعالیت ناشی از پولشویی برای فعالیت‌های تروریستی دست بزند، اقدام کرده و آن بانک را عملاً از مبادله با سیستم دلاری آمریکا محدود کند. به این ترتیب و با چنین شرایطی هر موسسه مالی که قوانین مرتبط با حوزه پولشویی مرتبط با فعالیت‌های تروریست را مورد توجه قرار ندهد، با خطر قطع رابطه با اقتصاد آمریکا و سیستم پرداخت دلاری روبه‌رو می‌شود. با توجه به این که اقتصاد آمریکا بزرگترین اقتصاد دنیا است، هیچ کشوری ریسک این مسئله را نخواهد پذیرفت که با اقتصاد آمریکا قطع رابطه کند.

از این‌رو آمریکا با سوءاستفاده از قدرت خود در حوزه اقتصادی و به‌ویژه قدرت دلار، شفافیت مالی موردنظر خود را از طریق «گروه اقدام مالی» به کشورهای دنیا تحمیل و هرگونه سرپیچی از این قوانین را با قطع رابطه اقتصاد آمریکا با آن کشور تلافی می‌کند.

(شناسه خبر: ۱۱۱۸۱۴۹ سرویس: سیاسی)

اصلی‌ترین زیرساخت قانونی در آمریکا برای بحث پولشویی به‌ویژه آنچه که تأمین مالی گروه‌های تروریستی نامیده می‌شود، بند ۳۱۱ قانون میهن‌پرستی آمریکا است.

قانون میهن‌پرستی ایالات متحده آمریکا که معمولاً با عنوان USA Patriot Act شناخته می‌شود، یکی از مصوبات کنگره ایالات متحده امریکاست. قانون میهن‌پرستی پس از واقعه ۱۱ سپتامبر ظرف ۴۵ روز از این حادثه، با امضای جرج بوش، در ۲۶ اکتبر ۲۰۰۱، به قانون تبدیل شد و تدابیر امنیتی شدیدی را پیش‌بینی کرد که بر اساس آن، پلیس این کشور می‌توانست بدون مجوز قضایی به اقداماتی گسترده مانند شنود تماس‌های تلفنی، کنترل ایمیلها، انواع تفتیش و بازرسی یا دعوت مهاجرین یا افراد مشکوک، به مصاحبه اقدام کند.

این قانون که در حقیقت واکنشی به حملات مشکوک یازدهم سپتامبر بود، اختیارات وسیع و گسترده‌ای را در اختیار نیروهای امنیتی آمریکا قرار داد و به علت جو روانی ناشی از این حادثه که افکار عمومی این کشور را تحت تأثیر قرار داده بود، در مجلس نمایندگان آمریکا، با ۳۵۷ رأی موافق و ۶۶ رأی مخالف از مجموع ۴۲۵ رأی، و در سنا با ۹۸ رأی موافق در برابر یک رأی مخالف، به تصویب رسید. این قانون از ۱۰ فصل تشکیل شده است که تدابیر تازه‌ای در حوزه مبارزه با تروریسم را تعیین کرده و ارائه دسترس‌های فراقانونی و بدون حکم دادگاه به مکالمات تلفنی تنها بخش کوچکی از آن است.

Anti-Money-Laundering to Prevent Terrorism عنوان فصل سوم این قانون است که شامل تدابیر مختلف جهت مبارزه با تروریسم و حمایت مالی از آن است.

طبق فصل سوم قانون میهن‌پرستی آمریکا به

بلای که تحریمهای مرتبط با پولشویی بر سر بانکهای آمریکا

که بر اساس قانون میهن پرستی آمریکا بانکها را تنبیه می کند. متأسفانه این تحریم جزء تحریمهای کاهش یافته در سند برجام نبوده و همچنان در دوران پسابرجام باقی می ماند و مانع از ارتباط بانکهای خارجی با بانکهای ایرانی خواهد شد. چرا که در این صورت بانک طرف معامله با بانکهای ایرانی از دسترسی به نظام دلاری آمریکا محروم شده و تمام منافع اقتصادی خود را از دست می دهد. با چنین شرایطی بانکهای کشورهای ثالث حتی اگر در خارج از آمریکا و با ارزهای غیر از دلار با بانکهای ایران وارد تعامل شوند، در واقع با بانکهایی که عنوان پولشویی دارند، ارتباط برقرار کرده و به اتهام پولشویی از دسترسی به دلار در آمریکا محروم می شوند. به عبارت دیگر این تحریم یک تحریم ثانویه بانکی و مشابه تحریمهای قانون NDAA و CISADA است که در چند سال گذشته بانک مرکزی و بانکهای ایران را زمین گیر کرد.

اجرای این نوع تحریم در مورد بانک غیر آمریکایی ماکائو (Macao-based Banco Delta Asia) معروف به BDA باعث خارج شدن یک سوم سپرده ها، و ورشکستگی بانک شد. یک بانک دیگر نیز به دلیل این تحریم، ۸۰ درصد از تراکنشهای خود را از دست داد و متوقف شد. بانک لبنانی (Lebanon-based bank) معروف به LCB نیز به اتهام پولشویی برای حزب الله لبنان هدف این تحریم قرار گرفته و مجبور به فروش داراییها و در نهایت منحل شد. اجرای این تحریم نیز در اختیار مهم ترین اداره تحریمی وزارت خزانه داری آمریکا یعنی «افک» هم نیست بلکه اختیار آن در انحصار اداره مالی خزانه داری آمریکا است.

محمود بهمنی:

آمریکا می خواهد ایران را به پولشویی متهم کند

محمود بهمنی رئیس کل سابق بانک مرکزی در گفت و گو با خبرنگار تسنیم، در مورد توافق FATF و آثار آن اظهار کرد: هدف از این کار متهم کردن ایران به پولشویی است. پولشویی در ایران اتفاق نمی افتد، این در حالی است که در توافق با FATF اعلام می کنیم که پولشویی کردیم و آنها ما را تحریم می کنند.

سالهای گذشته در سازمان ملل این موضوع را اعلام کردم که کشوری مانند ایران از لحاظ پاکی و سلامت نداریم و خود ما اگر خودمان را متهم نکنیم دیگران ما را متهم نمی کنند. در آنجا گفتم ما هیچ وقت حساب رمزدار باز نکردیم و حسابهایمان با اسم و شماره حساب است، این در حالی است که کشوری مانند سوئیس در حال حاضر حساب رمزدار افتتاح کرده تا اطلاعات آن مخفی بماند.

آنها در حال پولشویی هستند و بزرگترین پولشویی دنیا در آمریکا در حال انجام است اما با توافق بانک مرکزی با FATF خودمان عملاً اعلام می کنیم که کشور فاسدی هستیم. با این کار ما اعلام می کنیم که پولشویی کردیم و آنها ما را تحریم می کنند.

بهمنی با یادآوری اینکه دین اسلام از صدر اسلام پولشویی را تحریم کرده است، ادامه داد: آمریکا حدود ۲۰ سال است که قانون پولشویی را تصویب کرده و در حال حاضر این اتهام را به ما می زند. (شناسه خبر: ۱۱۲۶۳۸۹ سرویس سیاسی)

گروه «FATF» و سازمان ملل

همچنین در مقدمه قطعنامه ظالمانه ۱۹۲۹ که علیه فعالیتهای صلح آمیز هسته‌ای ایران صادر شده بود، به دلیل اقدامات گروه کاری اقدام مالی در تنظیم مقررات تحریم مالی ایران، این گروه مورد تقدیر شورای امنیت قرار گرفت. به عبارت دیگر گروه کاری اقدام مالی نهاد همکاری کمیته تحریم ایران بوده که پس از قطعنامه ۱۷۳۷ ذیل شورای امنیت سازمان ملل تشکیل شده بود.

در سال ۲۰۰۵ شورای امنیت سازمان ملل در قطعنامه ۱۶۱۷ تصریح کرد: «سازمان ملل» اصرار دارد که تمامی اعضا به صورت کامل استانداردهای تهیه شده در گروه ویژه مالی را شامل ۴۰ توصیه درباره پولشویی و ۹ توصیه برای تأمین مالی تروریسم اجرا کنند.

«FATF» و جمهوری اسلامی ایران

«FATF» از سال ۲۰۰۸ خطر پولشویی و تأمین مالی تروریسم را در ایران هشدار داده و از سال ۲۰۱۰ ایران را در لیست سیاه کشورهای که خطر بالای پولشویی و تأمین مالی تروریسم در نظام بانکی آنها وجود دارد، قرارداد و اقدامات متقابل را علیه این کشورها توصیه کرد.

(شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۱ سرویس: سیاسی)

رئیس کل بانک مرکزی ایران در مصاحبه با شبکه سی‌ان‌بی‌سی گفته بود نمایندگان دولت ایران اخیراً با سازمان بین‌المللی «گروه ویژه اقدام مالی» برای ارائه گزارش تغییرات سه سال اخیر در سیستم مالی ایران و مذاکره در خصوص خارج شدن از لیست سیاه، دیدار کرده‌اند.

برای راضی کردن گروه انجام داد. از جمله این اقدامات، تصویب و اجرای قانون مبارزه با پولشویی و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم است.

بر اساس مفاد بیانیه FATF، اقدامات انجام شده از سوی ایران مورد رضایت این گروه قرار نگرفت و در نتیجه ایران موظف شد ظرف مدت ۱۲ ماه برنامه اقدام را اجرا کند. به نظر می‌رسد گروه کاری اقدام مالی یک نهاد بین‌المللی با ظاهری فنی و کارشناسی است اما رفتار سیاسی دارد و شباهت فراوانی میان کارکرد این گروه و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی وجود دارد.

لذا تصمیم‌گیران داخلی باید با چشمان باز همکاری با این گروه را پیگیری کنند. (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۱ سرویس: سیاسی) گروه کاری اقدام مالی (FATF) در بیانیه اخیر خود پس از نشست بوسان کره جنوبی، اعلام کرد به علت تعهد ایران در سطوح سیاسی بالا مبنی بر اجرای «برنامه اقدام»، ایران را به صورت موقت و برای ۱۲ ماه از لیست اقدامات متقابل خارج خواهد کرد. در طول این دوره، اقدامات ایران برای اجرایی کردن «برنامه اقدام» رصد شده و در پایان ۱۲ ماه برای گامهای بعدی تصمیم‌گیری خواهد شد. لازم به ذکر است در این دوره ایران همچنان در لیست کشورهای غیر همکار باقی خواهد ماند. (شناسه خبر: ۱۱۲۲۰۹۱ سرویس: سیاسی)

میثم نصیری احمدآبادی رئیس مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی (FIU) اظهار کرد: گروه کاری اقدام مالی (FATF) از سال ۲۰۰۹ همواره در بیانیه‌های خود، کلیه کشورها را به اعمال ابزار مقابله‌ای علیه نظام مالی و پولی کشورها ترغیب می‌کرد؛ در همین راستا، هیئتی از کشورمان به سرپرستی وزارت امور اقتصادی و دارایی و تعدادی از نمایندگان شورای عالی مبارزه با پولشویی، ضمن شرکت در جلسه اخیر این گروه که ۳۱ خردادماه تا چهارم تیرماه در شهر بوسان کره جنوبی برگزار شد، به رایزنی با مقامات آن نهاد پرداختند که نتایج ارزنده‌ای در برداشت.

رئیس مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی افزود: این گفت‌وگوها در ادامه اقدامات قبلی از جمله عضویت ناظر ایران در گروه اوراسیا (EAG) که ۲۱ خردادماه امسال با حضور رئیس و نمایندگان مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی وزارت امور اقتصادی و دارایی در قزاقستان برگزار شد، با

گروه اقدام مالی، ایران را کنار کره شمالی، در فهرست دولتهای «غیر همکار» و «مناطق پرخطر» از نظر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و در واقع در لیست سیاه کشورهای دارای ریسک بالای پولشویی قرار داده است، از این رو بانکها و مؤسسات اعتباری دنیا در ارتباط با شرکتهای ایرانی بسیار احتیاط کرده و اغلب از همکاری ممانعت می‌کنند. (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۰ سرویس: سیاسی)

دکتر سیف رئیس کل بانک مرکزی معتقد است: این اقدام FATF کاملاً با اهداف و اغراض سیاسی بوده است.

وی می‌گوید: «در گروه اقدام مالی بین‌المللی» نام ایران در لیست کشورهای غیر همکار یا لیست سیاه قرار دارد، فهرستی که به جز ایران یک عضو دیگر یعنی کره شمالی نیز حضور دارد.

پرسش ما این است که آیا وضعیت ایران واقعاً از نظر تطبیق با مقررات و ضوابط در اندازه قرار گرفتن در گروه دوم (کشورهای که در حال پیشرفت و تطبیق با استانداردها هستند) نیست؟ آن هم در شرایطی که استانداردهای رعایت شده از سوی نظام بانکی ایران، از بسیاری از کشورهای طبقه‌بندی شده در گروه دوم بالاتر است.

واقعیت این است که ورود ایران در فهرست کشورهای غیر همکار به دلایل کاملاً سیاسی و به صورت ضرب‌الاجل صورت گرفته است و به صورت سیاسی هم باید از این لیست خارج شود. نمی‌توان گفت تا زمانی که ایران تمامی استانداردهای این سازمان را به صورت صددرصدی رعایت نکند امکان خروج از لیست سیاه وجود ندارد.

ایران از همان ابتدای قرار گرفتن در لیست گروه کاری اقدام مالی تلاشهای مختلفی

مبارزه با پولشویی

ارسال موافقت‌نامه اجرای برنامه اقدام پیشنهادی «FATF» از سوی وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس شورای عالی مبارزه با پولشویی به‌عنوان مهمترین سند اعلامی از سوی جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت. احمدآبادی تأکید کرد: بر اساس بیانیه «گروه کاری اقدام مالی» (FATF)، در یک سال آینده کلیه موارد اعلامی و توافقی در برنامه اقدام از سوی ایران، به گروه «مرور همکاری‌های بین‌الملل» (ICRG) اعلام‌شده و پیشرفت ایران مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و پس از اتمام دوره مذکور، در اجلاس آینده این گروه در خردادماه ۱۳۹۶ در اسپانیا، در خصوص عملکرد ایران تصمیم‌گیری خواهد شد.

رئیس مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی در ادامه تصریح کرد: وزارت امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان رئیس و متولی دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی، برنامه منسجمی را در جهت اجرای برنامه عمل و خروج کامل از لیست سیاه طراحی نموده که در زمان‌بندی معین اجرا می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: بر اساس بیانیه «گروه کاری اقدام مالی» (FATF)، بهانه بسیاری از بانکها و مؤسسات مالی بین‌المللی برای عدم برقراری رابطه کارگزاری با بانکهای ایرانی رفع شده و امید است، گشایش لازم صورت گیرد. (شناسه خبر: ۱۱۴۹۲۷ سرویس: اقتصادی)

برجام و «FATF»

برجام برخلاف تصور دولت، هیچ کمکی به رفع تحریم‌های ایران و گشایشهای گسترده اقتصادی در کشورمان نکرد. دولت یازدهم حساب گسترده‌ای بر روی برجام باز کرده و تقریباً تمام تخم‌مرغهای خود را در این سبد چیده بود؛ با این حال آن‌چنان که ولی‌الله سیف رئیس کل بانک مرکزی نیز تأکید کرد، این توافقنامه هسته‌ای «تقریباً هیچ» سودی برای ایران نداشته است.

بر این اساس دولت تصور می‌کند ریشه‌ی مشکلات در مسئله تبادلات بانکی است و علت اصلی مشکل تبادلات بانکی را باید در موضوع شفافیت مالی و محدودیت‌های اعمال‌شده توسط FATF جستجو کرد. بر همین اساس اطلاعیه اخیر FATF در بوسان کره جنوبی در همین راستا ارزیابی می‌شود. (شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۰ سرویس: سیاسی)

دکتر سیف در سخنان مهمی در شورای روابط خارجی آمریکا اظهار کرد: «ما افزایش چارچوب مقابله با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم از طریق بهبود سیاستها و فرایندهای KYC (مشتری خود را بشناس) را در اولویت بالایی قرار داده‌ایم تا درباره پیشگیری از جرائم مالی و تسهیل پیوستن دوباره بانکداری ایرانی به اقتصاد جهانی اطمینان یابیم.

پس از تصویب قانون مقابله با پولشویی و مقررات اجرای آن در چند سال گذشته، اجرای کنونی قانون مبارزه با تأمین مالی

تروریسم، مانع مهمی را از سر راه تعامل دوباره بانکهای ایرانی با هم‌تایان خارجی بر خواهد داشت.

ما متعهد به تقویت بیشتر مقابله با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی خارجی تروریسم بوده و خواستار ارزیابی صندوق بین‌المللی پول درباره استانداردهای کارگروه ویژه مالی هستیم و قصد داریم به گروه مقابله با پولشویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم اوراسیا ملحق شویم».

محور مشترک تمامی اظهارنظرها این است که همکاری با گروه کاری اقدام مالی منجر به کاهش ریسک همکاری بانکهای خارجی با نظام بانکی ایران شده و در نتیجه همکاریهای مالی و بانکی رونق خواهد گرفت.

به‌طور مثال در یادداشت‌های دکتر قنبری از مدیران بانک مرکزی آمده است: در دوران پسابرجام که محدودیت‌های تحریمی برای برخی از بانکها برداشته شده است، شاهد آن هستیم که بانکهای مهم خارجی خصوصاً اروپاییها از همکاری با ایران دوری می‌کنند، مشکل از آمریکا نیست بلکه مشکل از خودمان است.

ما به دلیل آنکه در استانداردهای پایین و کهنه‌ای در نظام بانکی استفاده می‌کنیم و همچنین از سوی گروه کاری اقدام مالی به‌عنوان کشور دارای ریسک بالای پولشویی و تأمین مالی تروریسم شناخته‌شده‌ایم، طبیعی است بانکهای خارجی با ما کار نکنند. به‌عبارت‌دیگر مشکل از خودمان است و ربطی به طرفهای دیگر برجام همچون آمریکا ندارد. این یک نوع چرخش از بدعهدی

بانکهای خارجی بزرگ با ایران همکاری نخواهند کرد، زیرا ریشه ترس بانکهای خارجی که دلیل عدم همکاری با ایران است، باقی ماندن تحریمهای ثانویه امریکاست.

البته قرار گرفتن ایران در لیست سیاه «گروه کاری اقدام مالی»، بر روابط خارجی نظام بانکی ایران بی تأثیر نیست، اما علت اصلی حفظ ساختارهای تحریم از سوی امریکا، حفظ تحریمهای ثانویه است (در گزارشهای مختلفی این مسئله به تفصیل تبیین شده است برای نمونه به گزارش روزنامه کیهان مورخه ۴ تیر ۹۵ با عنوان ۳ گام امریکا برای حفظ ساختار تحریمهای ثانویه رجوع شود)

طبق برجام، امریکا متعهد به توقف تحریمهای ثانویه کنگره شد، اما در عرصه اجرای برجام، دولت امریکا با بدعهدی، تحریمهای ثانویه را متوقف نکرد یعنی امریکا باید بر اساس برجام از دو عنصر اصلی ساختار تحریم یعنی زیرساختهای حقوقی (قوانین) و ساز و کارهای اجرایی تحریم، دومی را متوقف کند. ایران نیز پذیرفته بود که لغو یا تعلیق قانونهای کنگره در اختیار دولت امریکا نیست و در نتیجه صرف تعهد دولت امریکا به توقف اجرای قوانین کنگره کافی خواهد بود. اما دولت امریکا در مسیر اجرای برجام، هیچ گونه تغییری در وضعیت تحریمها ایجاد نکرد.

عهدشکنی اول، در نامه جان کری به کنگره بود که در روز تصویب برجام یعنی ۲۶ مهر ۹۴ منتشر شد. این نامه که به نیابت از اوباما به کنگره نوشته شد، از کنگره خواسته شده بود تحریمهای مشخص شده در برجام را با استفاده از حق وایو (Waive) رئیس جمهور، دیگر اجرا نکند. اما در میان تمامی بندها یک قیدی با عنوان به استثنای (excluding) وجود داشت و در نتیجه آن اجرای قوانین تحریم را برای افراد باقی مانده در لیست تحریم متوقف نمی کرد. به عبارت دیگر اصلاً ساز و کار اجرای تحریم متوقف نشد بلکه مصادیق اعمال قانون تحریم کاهش پیدا کرد.

در گام بعد که از سوی وزارت خزانه داری امریکا صورت گرفت، در دستورالعمل اجرای برجام که در روز اجرا منتشر شد و چندین بار نیز به روز شده است، مشاهده می شود که قواعد سخت گیرانه ای برای همکاری با بانکهای ایرانی در نظر گرفته شده است. در این دستورالعمل نیز قیدی با عنوان مشروط

امریکا به ایرادهای ساختاری داخلی است و نتیجه این تفکر و تحلیل، حرکت به سمت اصلاح درونی به آن صورتی است که مورد پسند بیگانگان، خواهد بود.

دکتر قنبری در یادداشتی با عنوان «کلید رفع تحریمهای بانکی»، در تشریح راهکار دوم می نویسد: «دومین اقدام مهم و مؤثر، گرفتن بهانه‌ها از طرف مقابل است. اگر کاستی‌هایی در رابطه با مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، نظارت مالی، شفافیت و نظایر آن وجود دارد، باید این کاستیها به سرعت رفع شوند تا طرف مقابل هیچ بهانه‌ای در رابطه با این امور نداشته باشد».

با همین تحلیل، بانک مرکزی تصمیم گرفت تا همکاری گسترده تری از گذشته با گروه کاری اقدام مالی (FATF) انجام دهد. اما این سؤال مطرح می شود که آیا مشکل عدم همکاری بانکهای خارجی با ایران قرار داشتن ایران در لیست سیاه این گروه است؟ آیا خارج شدن از این لیست منجر به همکاری آنها با ایران خواهد شد؟ آیا در طول این ۱۲ ماه که «گروه کاری اقدام مالی» وضعیت ایران در زمینه اقدامات متقابل را به حالت تعلیق در آورده، بانکهای خارجی حاضر به همکاری با ایران خواهند شد؟

پاسخ این سؤال را باید در سیاستهای بانک مرکزی جستجو کرد که آیا بانک مرکزی مجری سیاستهای تحریمی امریکا در داخل کشور است؟

در حالت اول باید گفت جواب منفی است یعنی حتی اگر «گروه کاری اقدام مالی» ایران را از لیست سیاه به صورت قطعی خارج کرده و وضعیت ایران را به عنوان یک کشور کاملاً منطبق و یا در حال پیشرفت در اجرای توصیه‌ها تشخیص دهد، باز هم

به (provided that) پس از بیان گشایشها وجود دارد و عملاً جلوی گشایش را مسدود کرده است.

به عنوان نمونه اگر بانکی با بانک مرکزی ایران همکاری کند اشکالی ندارد، مشروط به اینکه همکاری با بانک مرکزی منجر به ارائه خدمات غیرمستقیم به افراد باقی مانده در تحریم نشود.

در حال حاضر مشکل اصلی بانکهای خارجی همین موضوع است که می گویند آیا در زمانی که با ایران همکاری می کنیم به صورت غیرمستقیم به افراد و نهادهای باقی مانده در لیست تحریم، خدمات می دهیم یا نه؟ چرا که ارائه خدمات غیرمستقیم نیز از سوی امریکا تخلف از تحریمها بوده و باید با تنبیهات امریکا مواجه شود.

آرنولد والرالف، مدیر دفتر کنترل صادرات و امور اقتصادی دولت آلمان در مصاحبه ای با نشریه امریکایی بلومبرگ اظهار کرده است: بانکها ریسک نقض تحریمهای امریکا را بسیار بزرگ می دانند به همین دلیل اقدامات بیشتر برای محدود کردن مسئولیت حقوقی مفید خواهد بود و سیاستمداران باید به این مسئله پردازند.

بانکها نیز به دلیل نظارت امریکا بر نظام بانکی آنها، حاضر به ریسک کردن نیستند به ویژه با سابقه ای که از جرائم امریکا موجود است. امریکا در حدود ۱۶ میلیارد دلار بانکهای خارجی را به دلیل تخلف از تحریمهای خود جریمه کرده و جریمه آن را نیز دریافت کرده است.

برای حل این مشکل دو راه حل وجود دارد، یا اینکه وزارت خزانه داری امریکا به صورت رسمی تضمین دهد که هیچ بانکی به دلیل ارائه خدمات غیرمستقیم به افراد باقی مانده

در تحریم مجازات نخواهد شد و یا اینکه ایران آنقدر عمق شفافیت خود را برای بانکهای خارجی افزایش دهد که بانکهای خارجی با خیال راحت دسترسی به اطلاعات حداکثری داخلی داشته باشند و پس از مطمئن شدن از اینکه مشتری بانکهای ایرانی که طرف حساب آنها هستند در لیست تحریمی نبوده و یا ارتباطی با آنها ندارد، در صورت تمایل با ایران همکاری کنند. آقای سیف در برنامه نگاه یک در تاریخ ۳ مرداد ۹۵ به صراحت اعلام می کند که ایران راه دوم را برگزیده است. مشکل عدم همکاری بانکهای خارجی با ایران قرار داشتن ایران در لیست سیاه «گروه کاری اقدام مالی» نبوده، بلکه مشکل اصلی، باقی ماندن تحریمهای ثانویه امریکا به بهانه تروریسم، حقوق بشر و فعالیتهای اشاعه ای است. این تحلیل، ما را به یک نقطه خطرناکی می رساند و آن این است که بانک مرکزی ایران تصمیم گرفته از مسیر همکاری گسترده با گروه کاری اقدام مالی (FATF)، سیاستهای تحریمی امریکا را در کشور اجرایی کند.

در گام نخست با افزایش عمق شفافیت برای بانکهای خارجی تحت نظارت «گروه کاری اقدام مالی»، به آنها اطمینان بدهد که همکاری آنها حتی به صورت غیرمستقیم به افراد و نهادهای باقی مانده در تحریم خدمات نمی دهد و به صورت غیرمستقیم، افراد و نهادهای باقی مانده در تحریم، از سوی بانک مرکزی ایزوله خواهند شد.

بانک مرکزی باید هرچه سریع تر اعلام موضع کرده و به بازوی اجرایی سیاستهای تحریمی امریکا تبدیل نشود. (شناسه خبر: ۱۱۲۲۰۹۱ سرویس: سیاسی)

عدم شفافیت تعهدات ایران در تفاهم‌نامه با «FATF»

یک نکته کلیدی در اطلاعیه FATF، آن است که دو طرف به جزئیات برنامه اقدام توافق شده هیچ اشاره‌ای نکرده است، به همین دلیل نگرانی اصلی، آن است که چیزی شبیه به اشتباهات مهم دولت در برجام، بار دیگر در موضوع بانکی نیز اتفاق افتاده و بدون هیچ گونه دستاوردی برای کشور، اثرات تخریبی سنگینی به جای بگذارد.

(شناسه خبر: ۱۱۱۶۲۸۰ سرویس: سیاسی)
احمد توکلی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، در رابطه با جلسه‌ای که در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مورد مذاکرات ایران با FATF برگزار شد، اظهار کرد: در جلسه مذکور بنده به‌عنوان هیئت‌مدیره «دیدهبان شفافیت و عدالت»، آقای ارجمندنژاد از بانک مرکزی، آقای احمدآبادی از وزارت اقتصاد به همراه مدیران و کارشناسان دیگر حضور داشتیم.

در این جلسه بحث انتشار عمومی جزئیات توافقات با کارگروه اقدام مالی مطرح شد که گفته شد «اجازه انتشار جزئیات

را نداریم» و بنده در پاسخ گفتم: «به‌هر حال طبق قانون مجبور هستید این جزئیات را منتشر کنید.»
رئیس دیده‌بان شفافیت تصریح کرد: دولتی که مدعی شفافیت در امور است در عمل شفاف برخورد نمی‌کند. به چه دلیل وقتی به یک نهاد بین‌دولتی تعهدی سپرده می‌شود نباید این تعهد علنی شود؟ این روش غیرشفاهی است که تفاهم ملی را مخدوش می‌کند.
بنده در آن جلسه مسئولین را به شفافیت در انتشار جزئیات این مذاکرات تشویق و عرض کردم که با توجه به توضیحات شما در کوتاه‌مدت ممکن است درست به نظر بیاید اما در بلندمدت کشور را تهدید می‌کند.

طبق قانون دسترسی آزاد به اطلاعات که در سال ۸۸ به تصویب رسیده است، اسناد دولتی محرمانه تلقی نمی‌شوند و در این قانون آمده است که هر تصمیمی که به سرنوشت کشورمان مرتبط است و با حقوق و تکالیف ملت ایران همراه است، نمی‌تواند مَهْرِ محرمانه بخورد.

چرا باید مردم از تفاهم با بیگانگان بی‌اطلاع باشند؟ دربارهٔ برجام نیز در ابتدا تصور می‌شد اثرات مثبتی به همراه دارد اما به‌مرور زمان مشخص شد که این برداشتها غلط بوده است. متأسفانه مسئولین به هزینهٔ اجتماعی عدم انتشار اطلاعات توجه نمی‌کنند. طبق قانون اساسی، نمایندگان مجلس حق پیگیری، تحقیق و تفحص از همه

موضوعات کشور را دارند و زمانی که برای روشن شدن امور، این پیگیری انجام نمی‌شود، قابل قبول نیست.

پیش از این قائم‌مقام بانک مرکزی در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری تسنیم تأکید کرده بود: همهٔ جزئیات اقدامات ایران در چارچوب FATF و نتایج و جوانب آن را در یکی از جلسات مرکز پژوهشهای مجلس ارائه کردیم و افراد حاضر در جلسه نیز پاسخ ابهامات خود را دریافت کردند. حتی احمد توکلی هم این توضیحات را پذیرفت و به ما گفت که «این توضیحات را در رسانه‌ها مطرح کنید تا نگرانیها برطرف شود». (شناسه خبر: ۱۱۲۹۲۷۳ سرویس: اقتصادی)

احمد توکلی در گفتگوی دیگری با خبرگزاری تسنیم دربارهٔ تفاهم دولت با کارگروه اقدام مالی گفت: مشکل اصلی، عدم شفافیت دولت در این موضوع است. وقتی FATF، ما را به‌طور موقت و یک‌ساله از اقدام متقابل تعلیق کرد یعنی کارهای ما را بسته و یک سال به ما فرصت می‌دهد. می‌خواهیم بدانیم دولت چه تعهداتی داده که این را گرفته است؟ اگر دولت برای کاهش فشارها بر روی مردم تلاش می‌کند قابل تقدیر است، اما به چه بهایی به این موضوع رسیده‌ایم؟ (شناسه خبر: ۱۱۲۰۲۳۰ سرویس: اقتصادی)

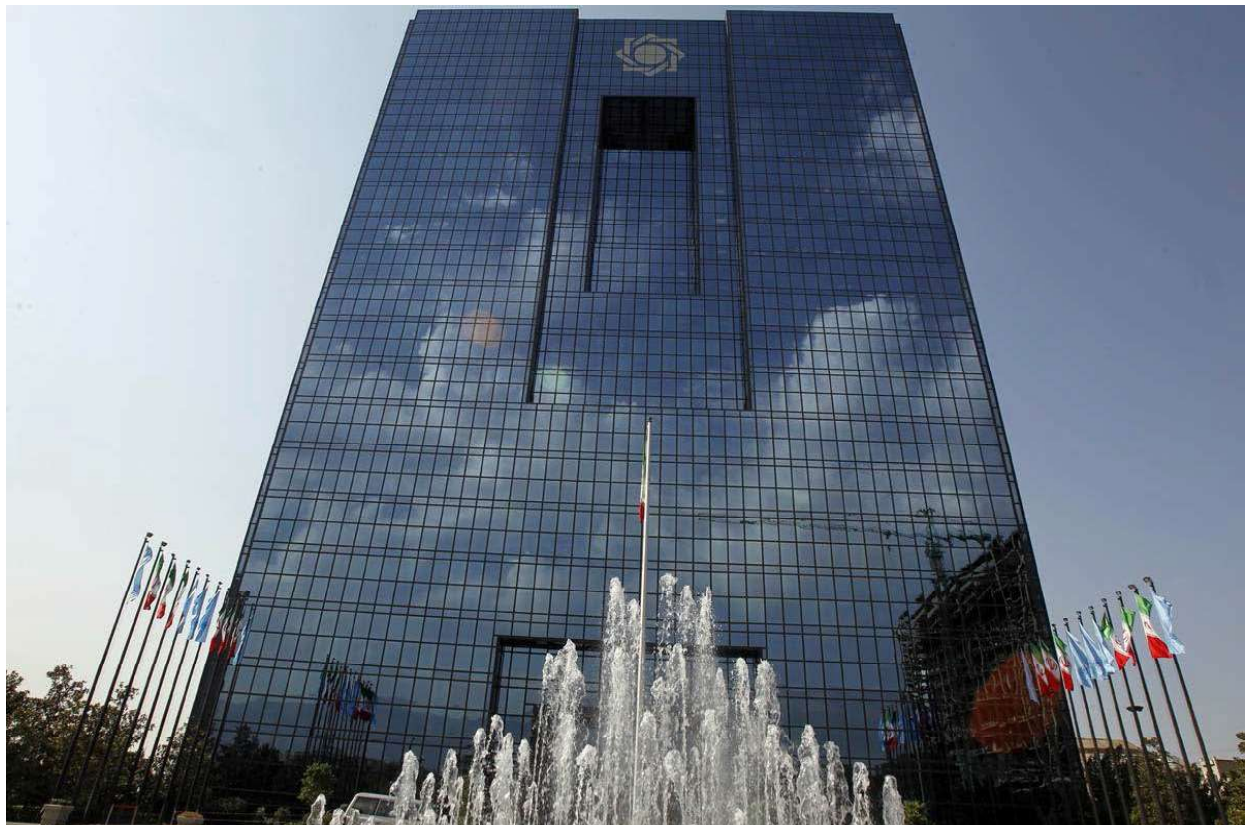

توضیحات مبهم بانک مرکزی

تأکید شده است که آنچه «گروه کاری اقدام مالی» از ایران درخواست کرده، صرفاً تعدادی توصیه است و منظور از توصیه، مجموعه دستورالعمل ۴۰ موردی کارگروه اقدام مالی در حوزهٔ مقابله با پولشویی (FATF) است که آخرین ویرایش آن در سال ۲۰۱۲ منتشر شد.

بررسی فهرست توصیه‌ها که شامل موارد مهمی است، نشان می‌دهد ایران با توجه به شرایط خاص خود، تعهدات سنگینی را برای خروج از فهرست سیاه کارگروه اقدام مالی مبارزه با پولشویی پذیرفته است. در واقع بانک مرکزی ایران برای آن که «گروه کاری اقدام مالی» (FATF)، ایران را از فهرست سیاه خود خارج کند، متعهد شده است تا دستورالعمل مبارزه با پولشویی گروه کاری اقدام مالی را در شبکه بانکی کشور اجرایی کند. (شناسه خبر: ۱۱۲۷۰۱۳ سرویس: اقتصادی)

بانک مرکزی یک روز بعد از تصمیم اخیر «گروه کاری اقدام مالی» در مورد خارج شدن نام ایران از لیست اقدامات متقابل و تنبیهی، گزارشی منتشر کرد که حاوی نکات مبهم اما جالبی است. در بیانیهٔ بانک مرکزی در مورد خارج شدن ایران از فهرست گروه اقدامات متقابل و تنبیهی، به موضوع تأیید قانون مبارزه با پولشویی از سوی شورای نگهبان در ماه‌های گذشته و همچنین انجام دیگر اقدامات مقتضی در چارچوب قوانین اشاره شده است. در گزارش منتشرشده بانک مرکزی

خطر نفوذ اطلاعاتی

در سالهای اخیر از سوی دولتمردان بارها بر محرمانه ماندن اطلاعات مالی مردم تأکید شده است و به همین بهانه بررسی حساب ثروتمندان و افراد متمول در فاز دوم هدفمندی یارانه‌ها با موانعی روبه‌رو شد. طبق توافق اخیر دولت با گروه کاری اقدام مالی (FATF) یکی از دستورالعمل‌های الزام‌آور این نهاد بین‌المللی در اختیار گذاشتن اطلاعات درخواستی اتباع کشورهای عضو است که می‌تواند تبعات جبران‌ناپذیری برای کشور به همراه داشته باشد.

یکی از خطرات مهم این توافق برای ایران خطر نفوذ اطلاعاتی و دسترسی به اطلاعات تراکنش‌های مالی نظام بانکی ایران و همچنین خطر همکاری اطلاعاتی و قضایی نظام بانکی ایران با این گروه در جهت محدود کردن فعالیتهای نیروهای مقاومت در منطقه است. کارشناسان اقتصادی و سیاسی معتقدند مشکلات زیادی در روند همکاری ایران با این گروه به وجود خواهد آمد و بانک مرکزی مجبور به دادن امتیازات زیادی خواهد شد. (شناسه خبر: ۱۱۴۱۹۸۹ سرویس: اقتصادی)

ابهام در سرنوشت اعتماد عمومی به نظام بانکی کشور

طبق اعلام رسمی «گروه کاری اقدام مالی»، ایران متعهد شده است که تحت نظارت این گروه نسبت به فراهم کردن دسترسی به اطلاعات حساب بانکی داخلی خود در چارچوب همکاریهای بین‌المللی اقدام کند و در مقابل این گروه نیز برای یک سال اقدام متقابل علیه ایران را تعلیق کند.

حیدر مستخدمین حسینی معاون سابق وزیر اقتصاد معتقد است، بحث بررسی حسابهای بانکی مردم با هر هدفی از سوی دولت، غیرقانونی است و اگر دولت با تصویب آیین‌نامه یا قوانین جدید اقدام به چنین عملی کند با تبعات بسیاری روبه‌رو خواهد شد. این اقدام، اعتماد مردم به نظام بانکی کشور را از بین خواهد برد. (شناسه خبر: ۱۱۱۷۰۹۴ سرویس: اقتصادی)

مکانیزم همکاری ایران با FATF و مسیری که منجر به خروج ایران از لیست سیاه می‌شود، غیر مشخص است. تنها ملاک FATF همانند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، «رضایت» است. این نگرانی وجود دارد که در مسیر همکاری ایران برای جلب رضایت، اطلاعات بانکی مورد استفاده FATF قرار گیرد. افشای اطلاعات در ظاهر آراسته و بدون حساسیت صورت می‌گیرد. در همکاریهای ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز ظاهر کار بدون حساسیت بود، اما پس از ترور دانشمندان هسته‌ای، همه متوجه شدند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اهداف دیگری را دنبال می‌کرد. درز اطلاعات از طریق بازرس FATF یا از دل بررسی یک مصداق برای آگاهی از انجام فرایندهای مالی توسط این گروه یا ... صورت می‌گیرد.

مقامات بانکی این کار را قابل اجرا نمی‌دانند به طوری که ولی‌الله سیف رئیس کل بانک مرکزی در پاسخ به این سؤال که آیا اطلاعات بانکی افراد و سپرده‌گذاران نظام بانکی در تشخیص پرداخت یارانه‌ها در فاز دوم هدفمندی مورد استفاده قرار خواهد گرفت، اظهار کرد: به هیچ وجه از اطلاعات بانکی افراد برای اجرای این قانون استفاده نخواهد شد، چرا که اطلاعات بانکی سپرده‌گذاران نظام بانکی کشور جزء اطلاعات محرمانه آنهاست و در این گونه موارد مورد بهره‌برداری قرار نخواهد گرفت. اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور نیز تأکید کرده بود: یکی از مهمترین سرمایه‌های دولت اعتماد مردم به دولت است. این دولت به هیچ وجه از خطوط قرمزی که منجر به آسیب رساندن به اقتصاد کشور شود عبور نخواهد کرد و اینکه کسی در دولت به حساب مردم و مسائل محرمانه آنها دست‌درازی کند، در دولت مطرح نبوده و نیست.

این اظهارات دربارهٔ محرمانه ماندن اطلاعات حسابهای مردم در بازه زمانی اجرایی شدن مرحله دوم قانون هدفمندی یارانه‌ها از سوی دولت یازدهم مطرح شده است. همه این موارد در حالی است که طبق بیانیهٔ اخیر «گروه کاری اقدام مالی»، ایران از لیست اقدامات تنبیهی این گروه خارج شده است. مطابق گزارش بانک مرکزی و اظهارات مسئولان مرتبط و کارشناسان، خروج ایران از این لیست به تعهدی برمی‌گردد که دربارهٔ اجرای دستورالعملهای کارگروه مذکور به امضا رسیده است.

عدم فهم دقیق مدیران از پولشویی و کارگروه اقدام مالی «FATF»

محمد رضا سبزه‌علی‌پور رئیس مرکز تجارت جهانی ایران و رئیس شورای سیاست‌گذاری اقتصاد مقاومتی و بخش خصوصی با تأکید بر حساس و مهم بودن بحث پولشویی عنوان کرد: درباره این موضوع مهم، باید مسئولین کشور به‌ویژه مدیران ارشد و میانی بانکها و مؤسسات مالی اعتباری به‌خوبی معنا و مفهوم پولشویی را بدانند و با قانون مبارزه با پولشویی و انواع تخلفات مالی از این دسته آشنایی کامل داشته باشند.

اما متأسفانه بیشتر مقامات کشوری و مسئولین ارشد بانکها و رؤسای شعب تحت امر آنها، با بحث پولشویی آشنا نبوده و اصلاً نمی‌دانند که چه پولی را پول کثیف نامیده و چه عملیاتی را پولشویی اطلاق می‌کنند!!

علی‌پور افزود: بحث اصلی اینجاست که حواله ۱۰، ۲۰، ۳۰ میلیون تومان و یا مبالغی از این دست، آن‌هم از این حساب بانکی به آن حساب بانکی پولشویی محسوب می‌شود؟ مگر برای تطهیر و شستشوی مبالغی به هر میزان، اشخاص پول را از طریق بانکهای رسمی کشور

ایران از سال ۲۰۰۸ و پس از اولین اعلام نگرانی FATF، مذاکرات خود را با آنها آغاز کرد اما هر بار این گروه با بهانه‌ای از تغییر وضعیت ایران سرباز زد. از سال ۱۳۸۴ قانون مبارزه با پولشویی و آیین‌نامه آن در ایران تصویب و اجرا شده است، اما گروه کاری اقدام مالی به این موارد بسنده نکرد. هنگامی که مفهوم غیر مشخص و غیر شفاف به نام رضایت FATF ملاک باشد و شاخصه شفاف دیگری وجود نداشته باشد، در همکاری برای جلب رضایت، اتفاقاتی رخ می‌دهد. با توجه به رفتار و اهداف سیاسی این گروه، نگرانی دوچندان خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی به سیاسی‌کاری این گروه اعتراف کرده است.

بر اساس استانداردهای «گروه کاری اقدام مالی»، باید واحدی به نام واحد اطلاعات مالی (FIU) در کشور فعال باشد. این واحد محل تجمیع اطلاعات تراکنشهای بالای ۱۵/۰۰۰ یورو و مشکوک است. این واحد در ایران زیر نظر دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی فعالیت می‌کند. یک اداره کل مبارزه با پولشویی در بانک مرکزی نیز وجود دارد که این کار را انجام می‌دهد. دسترسی به اطلاعات این دو نهاد تبعات امنیتی دارد.

اگر اطلاعات مربوط به تراکنشهای وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، شرکتهای همکار در پروژه‌های دفاعی و اطلاعات مربوط به شرکتهای همکار با سپاه پاسداران در دسترس بیگانگان قرار گیرد این اطلاعات به دلیل تحریم بودن این نهادها و متهم نمودن آنها به فعالیت‌های اشاعه‌ای و تروریستی، شرکتهای همکار نیز تحریم شده و در نتیجه هزینه همکاری با این نهادها بالا می‌رود. بر اساس تجربه پرونده PMD این اطلاعات کاربرد آنی نداشته و می‌تواند بعد از مدتی با توجه به آن اقداماتی صورت گیرد و یک پرونده مستند با اطلاعات نظام بانکی ایران، علیه ایران تشکیل شود.

افتادن در دام همکاری با کشورها و نهادهای بین‌المللی

گروه کاری اقدام مالی، ۴۰ توصیه در زمینه پولشویی و ۹ توصیه درباره مبارزه با تأمین مالی تروریسم و اشاعه دارد که عمده آنها در راستای همکاریهای بین‌المللی است. توصیه‌های ۶ و ۷ بر اساس استانداردهایی که در فوریه سال ۲۰۱۲ منتشر شد، به کشورها توصیه می‌کند منابع و داراییهای افراد و نهادهای مشخص شده از سوی شورای امنیت سازمان ملل در زمینه تروریسم و اشاعه را بلوکه کنند. اگر قطعنامه ۱۹۲۹ که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به‌عنوان نهاد اشاعه گر تشخیص داده، دوباره وضع شود، بانک مرکزی ایران باید مفاد آن را اجرا کرده و اگر اجرا نکند از نظر گروه کاری اقدام مالی به‌عنوان یک کشور غیر همکار شناخته می‌شود.

مانند داعش، به اجماع حداقلی هر چند در ظاهر بین تمام کشورها وجود داشته باشد، اما آمریکا، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را جزء گروه‌های حامی تروریسم می‌داند. همچنین کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز که عضو FATF هستند، اخیراً حزب‌الله لبنان را جزو گروه‌های تروریستی اعلام کرده‌اند. یکی از توصیه‌های اصلی FATF همکاری با نظامهای مالی کشورها برای کشف شبکه‌های مالی تروریسم است؛ اگر یک کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس از ایران برای همکاری در کشف شبکه‌های مالی حزب‌الله لبنان درخواست کند، ایران برای پایبندی به تعهداتش در FATF باید با این نهاد همکاری کند. (شناسه خبر: ۱۱۶۲۸۰ سرویس: سیاسی) تعهدات ایران برای خروج از لیست اقدام متقابل «گروه کاری اقدام مالی» که در بند همکاریهای بین‌المللی آمده اینگونه بیان شده که هر کشور باید بر اساس یک توافق‌نامه برای همکاری حقوقی متقابل، بالاترین میزان همکاری ممکن را با کشورهای دیگر در ارتباط با بازرسیهای اداری، کیفری و مدنی، اقدامات و پرس‌وجوها در خصوص تأمین مالی تروریسم، اقدامهای تروریستی و سازمانهای تروریستی، داشته باشد.

کشور عضو باید به‌منظور مسدود کردن وجوه یا سایر داراییهای تروریستها، تأمین کنندگان مالی تروریست و سازمانهای تروریستی، مطابق با قطعنامه‌های سازمان ملل متحد، در رابطه با پیشگیری و جلوگیری از تأمین مالی اقدامهای تروریستی، به‌فوری اقداماتی را انجام دهد. هر کشور عضو، متعهد است در صورت «تقاضای معقول» کشور دیگر برای ردیابی یا برخورد با حساب یک مظنون تروریستی همکاری کند.

در توصیه شماره ۳۸ دستورالعمل «گروه کاری اقدام مالی» آمده است: باید اقدامهایی فوری در پاسخ به درخواست کشورهای خارجی برای شناسایی، ضبط، توقیف و مصادره درآمدهای حاصل از فعالیت‌های پولشویی و جرائم منشأ یا دیگر اموال دارای ارزش معادل، به عمل آید. باید توافقیایی بین کشورها برای هماهنگی امور توقیف و مصادره این درآمدها نیز در نظر گرفته شود تا در آن سهم دارایی‌های مصادره شده مشخص باشد.

تحریم داخلی علیه مقاومت

مهمترین اقدامی که باید بانکهای ایرانی برای رهایی از اتهامات مرتبط با حوزه پولشویی انجام دهند، عدم معامله با نهادها و شرکتهایی است که در لیست سیاه وزارت خزانه‌داری آمریکا قرار دارند.

این مسئله به معنای ایجاد نوعی تحریم داخلی علیه نهادهای انقلابی است. به‌عنوان نمونه یکی از نهادهایی که هم‌اکنون در فهرست سیاه وزارت خزانه‌داری آمریکا قرار دارد، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. به‌این ترتیب بانکهای ایرانی باید برای جلوگیری از قطع ارتباط شرکای خارجی خود با نظام مالی آمریکا، مبادلات خود را با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی محدود کنند. نکته جالب اینجاست که آمریکاییها در حال محدود کردن قوانین

طبق توصیه‌های شماره ۳۷ تا ۴۰، اگر یک کشور درخواست همکاری اطلاعاتی یا قضایی برای مبارزه با تأمین مالی تروریسم (شامل بلوکه کردن داراییها، استرداد مجرمان و ...) را مطرح کند، کشور دیگر باید با آن همکاری کند و اگر کشوری به

این توصیه‌ها عمل نکند در لیست سیاه قرار می‌گیرد.

برای مثال

کشورهای عرب حاشیه

خلیج فارس، که عضو گروه کاری نیز هستند، حزب‌الله لبنان را یک سازمان تروریستی می‌دانند. اگر این کشورها از ایران درخواست کنند که همکاری اطلاعاتی و قضایی برای مقابله با تأمین مالی حزب‌الله انجام دهد و ایران این همکاری را انجام ندهد، از منظر گروه کاری یک مصداق عدم همکاری است، در نتیجه ایران در لیست سیاه قرار می‌گیرد.

در ماده ۱۶ قانون «مبارزه با تأمین مالی تروریسم» که اسفند ۹۴ در سایه سکوت رسانه‌ای تصویب شد به دولت اجازه داده می‌شود که با سایر کشورها همکاری اطلاعاتی، قضایی داشته باشد، در نتیجه بانک مرکزی منع قانونی همکاری نیز ندارد.

(شناسه خبر: ۱۱۱۹۹۳۷ سرویس: سیاسی)

بنابراین بسیاری از این تحریمها به نوبه خود باقی خواهد ماند و هدف از اجرای تمامی این تحریمها سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.

این قانون حتی می تواند فعالیتهای ایران را در حوزه محور مقاومت مورد هدف قرار دهد، چرا که در ابلاغ وزارت خزانه داری امریکا، حزب الله لبنان جزء گروه های تروریستی محسوب شده است.

باراک اوباما قانون تحریم حزب الله به شماره «۲۲۹۷» را در ۱۸ دسامبر ۲۰۱۵ امضا کرده بود، در حالی که پیش از تایید رئیس جمهوری امریکا، این قانون در کنگره با اجماع تصویب شده و به موجب آن، امریکا، بانکها و مؤسسات مالی را که با حزب الله همکاری می کنند، مورد تحریم همه جانبه قرار خواهد داد. هم اکنون نیز با اجرایی شدن این قانون نزدیک به ۱۰۰ شخصیت و نهاد حزب الله مورد تحریم قرار گرفته اند.

*** غفلتی که در مذاکرات برجام روی داد و توضیحی که دولت باید بدهد**

با این تفصیل روشن است که بحث پولشویی و اجرای استانداردهای غربی در این باره چه خطر بزرگی را می تواند متوجه ایران کند.

با اجرای این قانون عملاً تمام نهادهای انقلابی در ایران به طور کامل ایزوله خواهند شد. از همین رو می توان به برخی نگرانیها از بیانیه «گروه اقدام مالی» درباره اجرای برخی اصلاحات توسط نظام مالی ایران برای خروج نام ایران از فهرست مرتبط با گروه پولشویی پی برد.

در صورتی که ایران این قوانین را رعایت نکند، با تحریمهای امریکا در حوزه پولشویی روبه رو می شود. به نظر می رسد شرایطی که در مقابل نظام بانکی ایران قرار گرفته است، ناشی از اشتباهات تیم مذاکره کننده ایران در مذاکرات برجام است که به این قوانین بی توجهی کرده است.

دولت بار دیگر باید توضیح بدهد که در مقابل گشایشهای ادعایی، قرار است چه اقداماتی را انجام دهد؟ همچنان سؤال اصلی آن است که چرا دولت «برنامه اقدام» توافق شده با FATF را به صورت علنی منتشر نمی کند؟
(شناسه خبر: ۱۱۱۸۱۴۹ سرویس: سیاسی)

تحریم خود علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هستند، از جمله می توان به قانون اجرا و نظارت بر تحریمهای سپاه پاسداران انقلاب ایران، قانون قرنطینه کردن تهاجم و جنگ طلبی، قانون تحریمهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قانون تروریست خواندن سپاه پاسداران اشاره کرد.

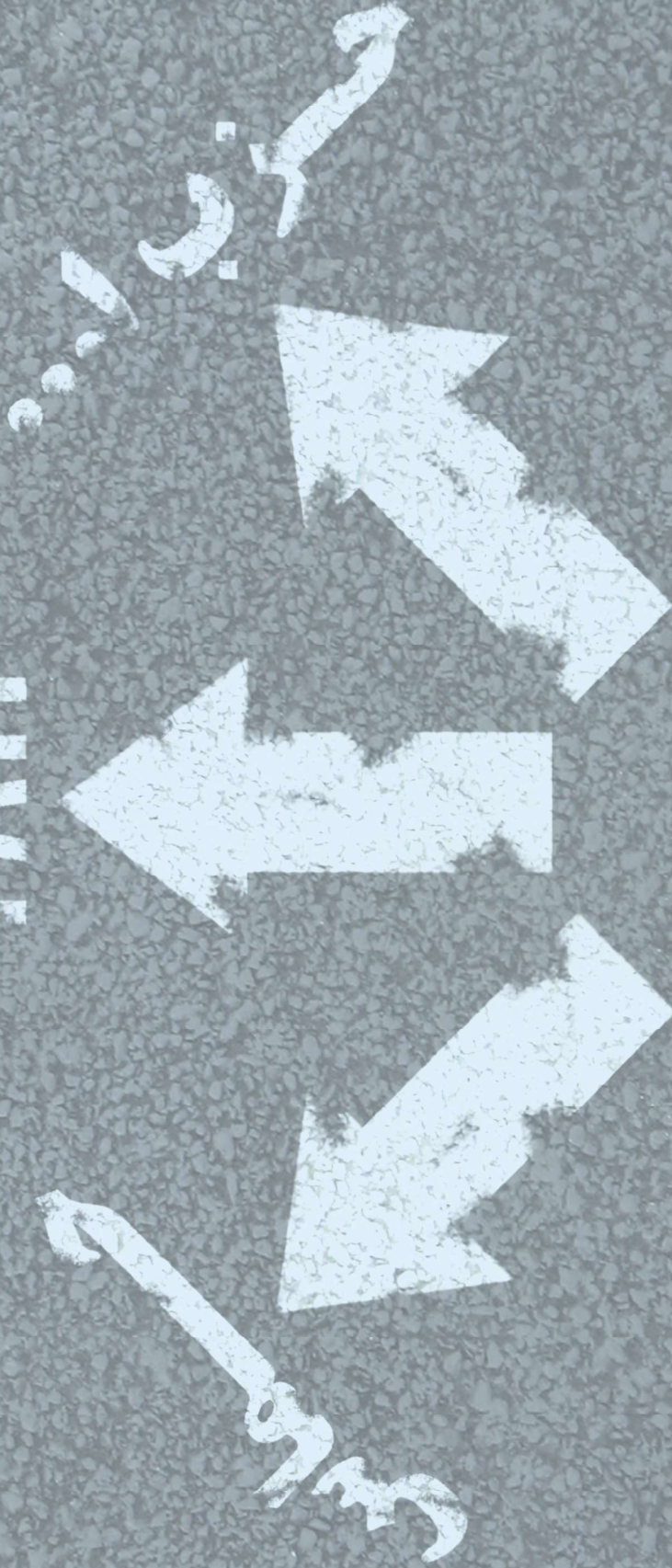
بر اساس قانون قرنطینه کردن تهاجم و جنگ طلبی که توسط پیتر روسکام و سه جمهوریخواه دیگر در ۱۵ دسامبر ۲۰۱۵ به مجلس نمایندگان ارائه شد، هر شرکت یا مؤسسه ای که سپاه پاسداران، مالک حداقل ۲۰ درصد از سهام آن باشد، مورد تحریم قرار می گیرد.

به این ترتیب بانکهای ایرانی حتی با شرکتهایی که مالک قسمتی از آنها سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است، نیز نمی توانند وارد معامله شوند.

کریس بک مایر، معاون هماهنگ کننده سیاست تحریمها در وزارت خارجه امریکا و مشاور جان کری نیز در این باره اظهار کرد: «با توافق هسته ای، همه تحریمهای ما علیه ایران برداشته نخواهد شد. تعدادی از تحریمها به علت حمایت ایران از تروریسم اعمال شده و این تحریمها به قوت خود باقی خواهند ماند. تحریمهای مربوط به نقض حقوق بشر در ایران نیز همچنان باقی خواهند ماند. تعدادی دیگر از تحریمها به حمایت ایران از رژیم بشار اسد و رئیس جمهور سوریه مربوط بوده و این تحریمها نیز باقی خواهند ماند.

FATE

امریکایی‌ها با اتهام زنی‌هایی علیه ایران مبنی بر «حمایت‌های ایران از تروریسم»، «محدودیت در برنامه‌های دفاعی و موشکی ایران» و ... همواره تلاش داشته‌اند تا جمهوری اسلامی را در افکار عمومی به انزوا کشیده و در برابر خواسته‌های خود تسلیم نمایند و این بار با طراحی مودبانه‌ای، با محوریت FATF در قالب تفاهم‌نامه مبهمی با عنوان «Action plan» و تعلیق موقت ایران از لیست سیاه خود، به ازای اعطای امتیازات نامشخص از طرف مسئولان اقتصادی دولت سعی در اجرای برنامه‌ای دارند که می‌توان از آن به عنوان «توطئه‌ای علیه مقاومت» یاد کرد.

تهران، خیابان میزرای شیرازی، خیابان دوازدهم، پلاک ۲
تلفن: ۴۲۱۳۹۰۰ دورنگار: ۴۲۱۳۹۹۶۲
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۹۶۶۶